

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglua@mail.ru

MƏNƏ KÖLGƏMDƏN DƏ YAXIN...

Ümid elə sən özünsən

Çox qərribə bir ovqatın içərisindəyəm. Mənə elə gəlir ki, bu saat, bu an nə isə baş verəcək. Bunu üreyim də hiss edir, duyğularım da. Hətta bir zəng gözləyən adam kimiyyəm. Amma nə zəng gözləyirəm, nə də qeyri-adi nəyinsə baş verməsini. Sadəcə, oturub yazımı yazmaq, fikirlərimi bölüşmək, bir az da əgər imkan olarsa, qayğıları unutmaq üçün həmkarlarla, ruhumla, qəlbimə yaxın adamlarla həmsöhbət olmaq keçir mənəm içimdən. Daha doğrusu, bu dediyim istək mənim üçün daha önəmlidir, nəinki həmin o dediyim ovqat!..

Bəli, adam o vaxt özünə yer tapa bilmir ki, içində olduğu mühit, dayanacağı yer və hətta gördüyü iş onun üreyincə olmur, onu sıxır, o, basqılar altında olur. Və beləcə, özünü bir tükəndən asılı sayır. Qopub düşmək, hər şeyi vurub sındırmaq, hər şeyi atıb getmək fikri hakim olur varlığa. Və bütün bunların içərisində ən xoş söz də, ən səmimi münasibət də bəzən adamı qıcıqlandırır. Özünü tənhalığa, təkliyə, uzaqlara götürüb aparmaq istəyirsən. Doğrudur, bəzən psixoloqlar, nə bilim bu işi bilənlər həmin o ovqata, o yaşama öz baxışlarıyla, öz bilikləriylə qiymət verirlər, münasibət bildirirlər, diaqnoz qoyurlar... Buna kimi psixoloji sarsıntı deyir, kimi depressiya, kimi əsəb pozğunluğu... Nə isə...

Amma mən bir onu bilirəm ki, insanın həmin o narahat durumunun kökündə mütləq özünə və Allaha bəlli olan bir istək, bir sevgi dayanır. Həmin o, özünə və Allaha bəlli olan insana nəyi yaşadırsa, insanı nəyə kökləyirsə, o da ovqata çevrilir. Yeni bir mesaj, bir telefon zəngi, bir baxış, bir hərəkət həmin dediyim ovqata mənə olur.

Bu mənada mən hərdən öz-özümə düşünürəm ki, mənim ömrüm, mənim həyatım zaman baxımından necə ifadə oluna bilər. Neçə il, neçə ay, neçə gün düşüb payıma. Bu sualın cavabını axır ki, tapmışam və yazmışam ki:

**Ömrüm iki gündü mənim -
Biri sən yanımda olan...
Biri mən yanında olan!
Qalan nə varsa gün donlu -
Bir ağ yalandı, ağ yalan!**

İndi yəqin ki, səhərin gözü açıldıqdan bəri kökləndiyim, daha doğrusu, məni öz cənginə almış həmin duyğular hardasa elə Allaha və mənə bəlli olan duyğunun, yeni sevginin fəsadlarıdır.

Ona görə də mən həm özümə, həm də sənə yük olan bu ömürdən qurtulmağın bir yolunu tapmalıyam. Elə bir yolu ki, sən qəlb, ruhun iyənə ucu boyda da olsa ağrımın, sızıldamasın.

Və hətta o seçimə sən uğur diləyərsən. Və mən də deyərəm ki:

**Dağ boyda ağrıyam, sel boyda kədər -
Allahım, ortadan götür, bu yükü...
Üreyə ağırlıq verməyim hədə -
Üzü gün batana ötür, bu yükü...**

Bəli, payız özünü təkə yarpaqlarda, dəyişən havada göstərmir. Bilmirəm, əvvəllər də belə olub, yoxsa yox! Amma bu payız bir az qərribə gəlir mənə. Bir yarpaq tökümü başlayıb bu payız həm doğmaları arasında, həm dost-tanış arasında. İtiriyim əminəvələri, dayım... itirdiyim dostlar... kəndçilər... Azərbaycan cəmiyyətinin sayılan adamları... Bütün bunlar bəlkə də təbii bir prosesdir. Amma nədən bunların hamısı payıza düşdü və nədən insanların yarpaq tökümü payızın yarpaq tökümüylə paralelləşir. Onların hər ikisi barəsində bir hüznə, bir acıyla fikir bölüşürük. Bəlkə burda da bir möcüzə var, bir sirr var? Və ümumiyyətlə, ömrün payızı ifadəsi, anlayışı nədən həmişə bir ağırlıq gətirir ortalağa. Fikirləşəndə olduğum məclisdə söz söyləyəndə həmin o dediyim ağırlıq öz işini görür. Yeni içinə, çöhrənə bir kədər hopur. Ola bilsin ki, bu da Tanrının bir hikmətidir, bir yazısıdır.

Və yaxud da görküdür. Adama həm zamanı tanır, həm də hardan gəlir hara getdiyini bildirir. Deməli, olum-ölüm məsafəsi bir az da yazla payız arasındakı məsafəyə uyğun gəlir. Bunu elə-belə söz gəlişi demirəm. Yaşananlara, baş verənlərə söykənib söyləyirəm. Axı, göz görə-görə, qulaq eşidə-eşidə insana bir həyat dərsi keçir, bir həyat bilgisi verir...

Hə, indi bax, içərisində olduğum ovqatın da, zamanın da diqtəsi məni bir küncə sıxıb. Həmin o yaşantılar məni etirafa məcbur edir, açıq danışmağa, fikir bildirməyə tərəf çəkir. Mən də yaxamı əldən çıxarmaq üçün iç dünyama üz tuturam və yazıram:

**Yer göstər ev tikməyim,
Amma ki, binə gəlin...
Başqa bir dinin varsa -
Durub o dinə gəlim!...**

**Əlim qaş üstə qalıb
Ahım daş üstə qalıb...
Nəmdi - yaş üstə qalır -
Alıb bir kinə gəlim...**

**Möcüzəsən, ya sirsən
Yerdə ocaq, ya pirsən...
Əl çatmayan o BİR sən -
Söylə, mən kimə gəlim?!**

**De, bilim nədi şərtin
Elə onun ən sərti...
Biri azdasa dərdin -
Qoy lap mən minə gəlim!..**

Yəqin ki, bu misralar və onun yaratdığı aura hardasa öz işini gördü.

Ona görə də ovqatımın kirecləşən damarı bir az yumuşaldı. Və mən boşalan şarın durumunu gözümün qarşısına gətirib onu üreyimlə müqayisə etdim. Gördüm ki, o cansız cisimlə bu canlı varlıq arasında bircə oxşarlıq var. O da üfürülən şarın dözməyib parlaması və yüklənən üreyin dözməyib parlamasıdır. İkisi də sonda hər şeyi itirir. Yerdə qalan yaşanan ömrün cizgiləri, naxışları, xatirələri, bir sözlə, izidir. Təbii ki, bu dediklərim nə bütün ömürlərə, nə də bütün partlayan ürəklərə aid deyil... Hər gün özünü kökləmək, özünü ümidli sabaha hazırlamaq kifayət qədər güc tələb etməklə yanaşı, həm də iradə tələb edir. Təəssüf ki, rəhmətlik Nüsret Kəsəmənli demişkən, bəzən bunlardan biri olanda o biri olmur. Yeni şairin dedi ki, "biri vardı, biri yox".

Bax, indi mən də o dediyim məqamın tam içərisindəyəm. Gücümü sərf edib özümü kökləsəm də, tez ümidsizləşib, tez də məğlub oluram. Yeni sənə qədər dözüb durmağa iradəm çatmır.

Bunun da kifayət qədər səbəbləri var. Ən böyük səbəblərdən biri də yenə təklikdi, tənhalıqdı... Axı, dörd divarla baş-başa qalmaq, özün danışmaq, eşitdiklərini də misralamaq, şeirə çevirmək heç də asan deyil. Bu asan olmayan, adı bəlli, amma ifadə ediləməyən gerçəklik həqiqətən insanı büdrədir, diz çökürür, bəzən də sındırır. Mən belə məqamların birində yazmışam ki:

**Gedim uzaqda dayanım
Kölgəm üzünə düşməsin...
Adımı çəkəndə, qopan -
Damla dizinə düşməsin...**

**İçim laldı, çölümə şəhər
Dərdlə ortağ, kədərlə tən...
Kiprikləri az qırp ki, sən -
Qopub gözüne düşməsin...**

**Mən cilovu tutsam da bərk
Tərk götürürəm bu xəyal tərk...
Edim sənə kiçik bir ərk -
Öpüm izi də düşməsin!..**

**Bu açılan sabahların
Mən yaşayım qoy ahların...
Elədiyim günahların -
Adı izinə düşməsin...**

**Əbülfətin axdığı sel
Haqdan gəlib bilir bu el!
Kömək üçün atdığı tel -
Çölün düzünə düşməsin...**

Bəli, adam nə qədər yaxasını kənara çəkərsə də, duyğular, hisslər onu tək buraxmır.

Bəzən deyillər ki, filankəs kölgəm kimi məni izləyir. Amma mən kölgənin daimi olmadığını ən azından sən qədər bilirəm. Yeni məşhur bir

film var. Onun adını xatırlasanız, dediyimə inanarsız. Xatırlamayanlar üçün:

- Kölgələr gecə yox olur!

Hə, bax, indi mənim inancım belədir ki, kölgədən daha çox insanın bir an da olsun yaxasını buraxmayan və gecə-gündüz fərqi varmıyan hisslərdi, duyğulardı, xatirələrdi. Hətta onlar adamın yuxusuna da gəlir. Yeni bir xatirə bir yuxuya çevrilir! Deməli, baxış mənim də bir an olsun yaxamı buraxmayan, sərbəstliyimi, asudeliyimi öz ovcunun içərisində saxlayan həmin o duyğular, hisslər Səninlə, sevginlə bağlıdır. Və mən də həmin o sevginin, yeni sənə həmin girovu, həm də özü olmuşam. Ona görə də bir anlıq olsa belə o sevgi, o duyğu mənədən uzaq düşmür, uzaq dayanmır.

**Deməli, mən də onunla bahəm
onun yanında oluram. Və bütün
hallarımız, bütün məqamlarımız
bir-birini tamamlayır. Bu tamlığın
içərisində qazancım da, uğurum
da, hətta uğursuzluğum da elə
sevginin özündü. Haqdan gələn,
Tanrı hədiyyəsi olan bu sevgi ömrümü
şərəfləndirir, mənim tez-tez
dəyişən ovqatıma bir ümid işığı
olur. Mən də o ümid işığında üzümü
sənə tutub etdiyim duaların
təkrarında yanılmamağa çalışıram.
Və beləcə sonuncu duamda dilə
gətirdiklərimi misralamaq, onu şeirə
çevirmək istəyimi gizlətmirəm.
Axı, mən sənə üz tutub yazmışam:**

**Bu dünyanın qibləsi də,
İşığı da, suyu da sən...
Ən sərt şaxta, buz olsam da
Çətin məni soyudasan -
Özündən!**

**Hər sözüne bir acılıq
Baxışına kin qatsan da...
Qopmayacam, bu sevgiylə -
Lap tərsinə sən yatsan da
Özündən!**

**Xəyalıma rişxəndini
Açıq-aşkar bildirsən də...
Ayırmağa gücüm çatmaz
Məni hər an öldürsən də -
Özündən!**

**Aramıza sədd çəkdikcə
Mən içimdə üzüləcəm...
Sevəcəyəm dərd çəkdikcə
Odum sənsən! - isinəcəm -
Özüməndən!**

Bəli, bütün yazı boyu ovqatımı və yaşantılarımı ifadə etməyə çalışdım. Düşündüm ki, bu bölüşmə, bu paylaşma sənə də, mənə də bir az yeni nəfəs, bir az ağırlıqdan qurtulma gətirər. Bilmirəm, düşünməyimdə haqlıyam, yoxsa yox, amma hər halda, bu da bir ümid. Axı ümid ən sonda ölür. Sizə və sevginizə ölümsüzlük arzusuyla "Hələlik!" - deyirəm.

